

PRAVNI MONITORING MEDIJSKE SCENE U SRBIJI

Izveštaj za Oktobar 2010

SADRŽAJ:

I	SLOBODA IZRAŽAVANJA.....	3
II	MONITORING IMPLEMENTACIJE POSTOJEĆIH ZAKONA.....	8
III	MONITORING PROCESA USVAJANJA NOVIH ZAKONA	11
IV	MONITORING RADA REGULATORNIH TELA, DRŽAVNIH ORGANA I KOLEKTIVNIH ORGANIZACIJA ZA ZAŠTITU AUTORSKOG I SRODNIH PRAVA	12
	REGULATORNA TELA	12
	DRŽAVNI ORGANI.....	14
	KOLEKTIVNE ORGANIZACIJE	15
V	PROCES DIGITALIZACIJE	17
VI	PROCES PRIVATIZACIJE.....	18
VII	ZAKLJUČAK	18

I SLOBODA IZRAŽAVANJA

U periodu na koji se ovaj monitoring izveštaj odnosi, zabeleženo je više slučajeva koji ukazuju na moguće povrede slobode izražavanja.

1. Pretnje i pritisci

1.1. Dnevni list „Danas“, 12. oktobra 2010. godine, pozvao je Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srbije da utvrdi odgovornost pripadnika policije koji su učestvovali u prebijanju novinara Aleksandra Roknića, urednika rubrike „Društvo“ u ovom listu. Roknić je izveštavao sa ulica Beograda tokom nereda koje su izazvali protivnici održavanja „Parade ponosa“ 10. oktobra. U haosu koji je zavladao kada je grupa huligana u čijoj se blizini nalazio nasrnula na pripadnike MUP-a, Roknića su policajci tukli pendrecima, po glavi, leđima, rebrima i rukama, čak i kada je već bio oboren na zemlju, i pored toga što je vikao da je novinar i pokazivao legitimaciju. U Urgentnom centru ustanovljeno je da su mu nanete lakše telesne povrede. Novinarska udruženja osudila su ovaj napad, a ministar unutrašnjih poslova, Ivica Dačić, se izvinio novinaru i redakciji lista „Danas“ zbog povreda koje je novinar zadobio. „Policija je u želji da zaštiti novinare i ovog puta oformila jedinicu koja je imala za cilj zaštitu, ali nažalost dogodio se incident prilikom intervencije kada je policija bila napadnuta“, rekao je Dačić.

Zakonom o javnom informisanju propisano je da je javno informisanje slobodno i u interesu javnosti. Takođe je propisano da niko ne sme, ni na posredan način, da ograničava slobodu javnog informisanja, naročito ne zloupotrebom ovlašćenja, kao i da niko ne sme da vrši bilo kakav fizički ili drugi pritisak na javno glasilo i njegovo osoblje, niti uticaj podesan da ih omete u obavljanju posla. Zakonom o policiji predviđeno je da se policijski poslovi obavljaju sa ciljem i na način da se svakom obezbedi jednaka zaštita bezbednosti, prava i sloboda, primeni zakon i podrži vladavina prava. Zakonom o policiji predviđeno je i da se obavljanje policijskih poslova zasniva na načelima profesionalizma, zakonitosti u radu i srazmernosti u primeni policijskih ovlašćenja, kao i na principu rada sa najmanjim štetnim posledicama. U obavljanju policijskih poslova mogu se primenjivati samo sredstva prinude predviđena zakonom i kojima se najprofesionalniji rezultat postiže bez nepotrebnih štetnih posledica. „Danas“ je pozvao MUP da prebijanje Aleksandra Roknića tretira u skladu sa zakonom i utvrdi odgovornost policajaca koji su učestvovali u incidentu. Do isteka perioda na koji se ovaj izveštaj odnosi, nije međutim

saopšteno da li su nadležni ispitivali odgovornost policajaca, odnosno da li je utvrđeno da su u konkretnom slučaju pripadnici policije prekoračili svoja ovlašćenja.

Inače, tokom nereda koje su izazvali protivnici održavanja „Parade ponosa“ 10. oktobra u Beogradu, došlo je i do napada huligana na zgradu RTS-a u Takovskoj ulici. Prilikom ovog napada povređen je jedan policajac i pričinjena materijalna šteta. Istovremeno, u samom centru Beograda, kamenicama je napadnut i oštećen mobilni digitalni mamograf, i to u vreme dok su lekari u njemu pregledali pacijentkinje. Mobilni digitalni mamograf za rano otkrivanje karcinoma dojke, kupljen je sredstvima donatora u akciji koju je organizovala medijska kuća B92. Jedini razlog napada na mamograf bio je logotip ove medijske kuće istaknut na vozilu. Sami neredi posledica su pokušaja radikalnih desničarskih grupa da osujete ustavom zajemčeno pravo na slobodu okupljanja građana koji su želeli da podrže prava LGBT osoba.

1.2. Kako je potvrđeno agenciji Beta u zaječarskoj policiji, dopisnica B92 iz ovog grada, Sonja Kamenković, dobila je policijsku pratnju zbog pretnji koje joj je uputio suspendovani policajac iz Majdanpeka, Radimir Radović. Radović joj je, kako je Sonja Kamenković navela, preko posrednika zapretio da će ubiti sve novinare koji su pisali o njegovom slučaju, a pritom direktno prozvao nju i dopisnika lista „Alo!“ iz Majdanpeka, Ivana Popovića. Policajac je suspendovan u avgustu, a u vezi sa povređivanjem dva mladića udarcima pištoljem.

Zakonom o javnom informisanju propisano je da niko ne sme da ograničava slobodu javnog informisanja, kao i da niko ne sme da vrši bilo kakav fizički ili drugi pritisak na javno glasilo i njegovo osoblje, niti uticaj podesan da ih omete u obavljanju posla. Zakonom o policiji, sa druge strane, predviđeno je da ako, i dok za to postoje opravdani razlozi, policija preduzimanjem odgovarajućih mera štiti žrtve krivičnih dela i druga lica kojima pretila opasnost od učinioa krivičnog dela ili drugih lica. Pretnju napadom na život licu koje obavlja poslove od javnog značaja u oblasti informisanja, a u vezi sa poslovima koje obavlja, Krivični zakonik kvalifikuje kao kvalifikovani oblik ugrožavanja sigurnosti, za koji je zaprećena kazna do osam godina zatvora.

Ono što je svakako dobro je što policija pokazuje inicijativu i pruža zaštitu licima koja su izložena napadima i pretnjama. Ovo nikako nije prvi takav slučaj. Podsetimo, policija već duže od tri godine obezbeđuje Vladimira Mitrića, dopisnika „Večernjih novosti“ iz Loznice, a od decembra prošle godine i Brankicu Stanković, novinarku TV B92. Mitrić je 2005. godine zadobio prelom leve ruke i dvadesetak kontuzija po glavi i telu u napadu bezbol palicom. Za ovaj napad

prvostepenom presudom na 6 meseci zatvora osuđen je Ljubinko Todorović, bivši policajac OUP Novi Beograd. Mitrić, međutim, i dalje strepi za svoju bezbednost, budući da nalogodavci napada na njega nikada nisu otkriveni. Brankica Stanković, koja je policijsku zaštitu dobila nakon što je decembra prošle godine bila izložena napadima povodom istraživačke emisije koja se bavila vođama ekstremnih navijačkih grupa, u više navrata je ukazivala da je policijska zaštita u mnogo čemu ograničava u njenom poslu, a posebno u neposrednim kontaktima sa svojim izvorima. Upravo stoga, neposredna policijska zaštita mora biti praćena i sudskim progonom i kažnjavanjem svih koji stoje iza ugrožavanja sigurnosti novinara, odnosno drugim adekvatnim merama koje bi dovele do toga da novinari i bez nje, mogu slobodno i bez straha za elementarnu bezbednost da rade svoj posao.

1.3. Novinari dnevnog lista „Kurir“ napadnuti su 25. oktobra u selu Mihajlovac kraj Smedereva, u kome su se obreli tragom priče o hapšenju Ljubiše Vasića, supruga vlasnice noćnog kluba „Nina“, i još osam devojaka, zbog sumnji da je u noćnom klubu organizovana prostitucija. Napad se dogodio ispred kluba, a mediji su preneli da su novinare „Kurira“ napali Rajko i Jagoda Jacković, roditelji vlasnice kluba Jelene Vasić, supruge uhapšenog Ljubiše Vasića. Rajko Jacković je, kako prenose mediji, novinara „Kurira“, Olivera Nikolića, udario pesnicama i nogama, nekoliko puta u grudi, a potom ga i šutnuo, dok je Jagoda Jacković, po istim izvorima, sve vreme mahala kuhinjskim nožem.

Zakonom o javnom informisanju propisano je da je javno informisanje slobodno i u interesu javnosti. Takođe je propisano da niko ne sme da vrši bilo kakav fizički ili drugi pritisak na javno glasilo i njegovo osoblje, niti uticaj podesan da ih omete u obavljanju posla. Povodom ovog slučaja reagovala su novinarska udruženja zahtevajući hitnu reakciju nadležnog javnog tužilaštva. U opisanim radnjama, a kako su ih preneli mediji, mogli bi postojati elementi kvalifikovanog oblika krivičnog dela nasilničko ponašanje. Podsećamo, Krivični zakonik definiše nasilničko ponašanje kao značajnije ugrožavanje spokojstva građana ili teže remećenje javnog reda i mira grubim vređanjem ili zlostavljanjem drugog, vršenjem nasilja prema drugom, izazivanjem tuče ili drskim ili bezobzirnim ponašanjem. Kvalifikovani oblik ovog krivičnog dela postoji ako je ono izvršeno u grupi, ili je pri izvršenju dela nekom licu nanesena laka telesna povreda ili je došlo do teškog ponižavanja građana. U takvom slučaju za nasilničko ponašanje zaprećena je zatvorska kazna od šest meseci do pet godina. Samo mesec dana ranije, za isto delo nepravnosnažno su osuđeni napadači na Teofila Pančića, novinara nedeljnika „Vreme“, Miloš Mladenović i Danilo Žuža, ali im je izrečena kazna ispod zakonskog minimuma, od po samo tri meseca zatvora. Mladenović i Žuža su 24. jula oko 23 sata u Zemunu u autobusu javnog prevoza

na liniji 83, po prethodnom dogovoru napali Pančića i udarali ga šipkom i rukama. Sud je u njihovom slučaju našao da je činjenica da su Mladenović i Žuža mlađi punoletnici, i da su ranije neosuđivani, opravdavala izricanje kazne ispod zakonskog minimuma. Tužilaštvo je, sa druge strane, najavilo da će uložiti žalbu jer nije bilo zadovoljno visinom kazne. Da praksa srpskih sudova shodno kojoj, kada i izriču kazne za napade na novinare, izriču ih, po pravilu, u visini donje granice propisane zakonom, a često i ispod nje, nije adekvatna garancija slobode izražavanja u Srbiji i da doprinosi ne samo narastajućem strahu i autocenzuri u srpskim medijima, već i novim napadima na novinare, svedoči i ovaj slučaj napada na ekipu dnevnog lista „Kurir“ u selu Mihajlovac kraj Smedereva.

2. Sudski postupci

2.1. Apelacioni sud u Novom Sadu potvrdio je prvostepenu presudu Višeg suda u Zrenjaninu kojom se NIP „Zrenjanin“, kao izdavač regionalnog nedeljnika „Zrenjanin“, i odgovorni urednik nedeljnika, Dalibor Bubnjević, obavezuju da na ime naknade nematerijalne štete za pretrpljene duševne bolove zbog povrede prava ličnosti plate 300.000 dinara i sudske troškove, supruzi i deci pokojnog Predraga Štiklice iz Zrenjanina. Nedeljnik „Zrenjanin“ objavio je, u broju od 19. februara ove godine, tekst o ubistvu Predraga Štiklice, hicima iz pištolja, koje se dogodilo 11. februara u blizini Štikličine porodične kuće. Supruga i deca pokojnika tužili su nedeljnik povodom dela teksta u kome se navodi da je nasilna smrt Predraga Štiklice nastavak obračuna grupa koje reketiraju taksiste u Zrenjaninu. Nedeljnik „Zrenjanin“ u tekstu, a ni kasnije, nije imenovao izvore informacije, ali je ukazao da su oni bili iz istražnog odeljenja Višeg suda u Zrenjaninu.

U skladu sa važećim propisima, ali i postojećom sudskom praksom u Srbiji, članovi porodice imaju pravo na naknadu nematerijalne štete nanete povredom prava na pijetet prema pokojnim srodnicima. U konkretnom slučaju, iako autori ovog izveštaja nisu imali uvid u spise konkretnog predmeta, moglo bi biti sporno nekoliko činjenica. Prvo, sud je morao ceniti okolnost da sami tužiocu nisu koristili mogućnosti koje su im Zakonom o javnom informisanju pružene, a koje su mogle biti od uticaja na umanjenje štete. Konkretno, u saopštenjima novinarskih udruženja objavljenim povodom ovog slučaja, izričito se navodi da je sud utvrdio da tužiocu nisu koristili zakonsko pravo na ispravku i odgovor, ali i ocenio da to ne umanjuje štetu koja im je naneta. Potpuno je nejasno sa kojih je razloga sud mogao naći da objavljivanje odgovora ne bi umanjilo štetu. Naime, važeći Zakon o obligacionim odnosima upravo predviđa da se naknada nematerijalne štete u slučaju povreda prava ličnosti, pa samim tim i prava na pijetet prema

pokojnim srodnicima, prevashodno ostvaruje kroz objavljivanje presude, odnosno ispravke na trošak onoga ko je štetu izazvao, ili povlačenjem izjave kojom je povreda učinjena, ili na drugi način kojim se može ostvariti svrha koja se postiže naknadom. Zakon dalje predviđa da će se, samo izuzetno, ako okolnosti slučaja, a naročito jačina pretrpljenih duševnih bolova i njihovo trajanje to opravdavaju, dosuditi novčana naknada. Drugim rečima, novčana naknada ovakve vrste štete predstavlja izuzetak, a nikako pravilo. Pri tome bi, prilikom odlučivanja o zahtevu za takvu naknadu nematerijalne štete, kao i o njenoj visini, sud morao voditi računa o cilju kome naknada služi, ali i o tome da se njome ne pogoduje težnjama koje nisu spojive sa njenom prirodom i društvenom svrhom. Pri navedenom, ograničavanje slobode izražavanja, što novčana naknada nematerijalne štete zbog povreda prava ličnosti, a koja se naplaćuje od novinara i medija svakako jeste, nikako se ne bi mogla tretirati kao spojiva sa društvenom svrhom naknade. Drugo, iz medijskih izveštaja nejasan je tretman činjenice koju su tuženi navodili - da su izvor za svoje informacije imali u istražnom odeljenju Višeg suda u Zrenjaninu. Naime, Zakonom o javnom informisanju, predviđeno je da novinar, odgovorni urednik i pravno lice koje je osnivač javnog glasila ne odgovaraju za štetu, čak ni ako je ona naneta neistinitom ili nepotpunom informacijom, ako je ista verno prenetu iz sudskog postupka ili iz dokumenta nadležnog državnog organa. Ostaje nejasno da li su i prvostepeni Viši sud u Zrenjaninu i drugostepeni Apelacioni sud u Novom Sadu, vršili uvid u istražne spise Višeg suda u Zrenjaninu, te da li je informacija o okolnostima nasilne smrti pokojnog Predraga Štiklice koja je izneta u spornom tekstu, moguće zaista verno prenetu iz sudskih spisa. Ovde posebno ukazujemo da se u skladu sa važećim Zakonom o javnom informisanju, pravo na slobodu objavljivanja ideja, informacija i mišljenja o pojavama, događajima i ličnostima o kojima javnost ima opravdani interes da zna, primenjuje bez obzira na način na koji je informacija pribavljena.

2.2. Darko Šarić, prvooptuženi za šverc više od dve tone kokaina, tužio je za klevetu dnevne listove „Pravda“ i „Press“, kao i člana odbora za bezbednost Skupštine Republike Srbije, Konstantina Samofalova. Advokatska kancelarija Tomanović, koja zastupa Šarića, saopštila je da je postupak protiv navedenih listova i poslanika Narodne skupštine pokrenula pred Prvim osnovnim sudom u Beogradu, a zbog izjava i medijskih napisa u kojima je označen kao organizator nereda u Beogradu 10. oktobra i na fudbalskoj utakmici Italija - Srbija u Đenovi dva dana kasnije. Od suda se traži i da „Pravdu“ i Samofalova obavežu na isplatu štete od 10 miliona dinara zbog izjave poslanika da „izgredi huligana u Đenovi predstavlja napad na državu, iza koga stoji organizovani kriminal i Darko Šarić, a cilj im je da nanesu štetu Srbiji“, koju je list preneo. Od suda se traži i da „Press“ obaveže na isplatu štete od 10 miliona dinara zbog tvrdnji „da Šarić stoji iza divljanja u Italiji i da pokušava da izazove kaos u celoj Srbiji“.

Zakonom o javnom informisanju propisano je da se, u javnom glasilu, niko se ne sme označiti učinioem kakvog kažnjivog dela, odnosno oglasiti krivim ili odgovornim pre pravnosnažne odluke suda ili drugog nadležnog organa. Darko Šarić se u konkretnom slučaju, međutim, u ovom trenutku nije opredelio za zaštitu koju bi mogao da mu pruži Zakon o javnom informisanju, već odgovornost medija traži po krivičnim propisima, odnosno privatnom krivičnom tužbom za klevetu. Klevetu Krivični zakonik definiše kao iznošenje ili pronošnje čega neistinitoga o drugome, što može škoditi njegovoj časti ili ugledu. Od izmena krivičnog zakonodavstva iz 2005. godine, za klevetu više nije propisana zatvorska kazna, već isključivo novčana, koja se može kretati, u slučaju da je kleveta učinjena putem štampe, radija, televizije ili sličnih sredstava ili na javnom skupu, odnosno u slučaju da je dovela do teških posledica za oštećenog, i do trista hiljada dinara, ili alternativno do sto osamdeset dnevnih iznosa. Pri navedenom, dnevni iznos je razlika između prihoda i nužnih rashoda učinioca krivičnog dela u protekloj kalendarskoj godini, podeljena sa brojem dana u godini, ali i ne manji od petsto dinara, niti veći od pedeset hiljada dinara. Naknada štete ostvaruje se u krivičnom postupku kao imovinsko-pravni zahtev. Međutim, Zakonik o krivičnom postupku propisuje da će, ako podaci krivičnog postupka ne pružaju pouzdan osnov ni za potpuno ni za delimično presuđenje, sud ovlašćeno lice uputiti da imovinsko-pravni zahtev u celini ostvaruje u parničnom postupku. U praksi se ovo po pravilu i dešava, tako da je gotovo izvesno da bi krivični sud, i ako nađe da su dnevni listovi „Pravda“ i „Press“, kao i narodni poslanik Konstantin Samofalov krivi za klevetu, Darka Šarića uputio da eventualno pravo na naknadu štete ostvari u parničnom postupku. U praksi srpskih parničnih sudova, naknada štete u sličnim slučajevina dosuđuje se u iznosima koji su i dvadesetostruko i više puta niži od onoga što je Šarić sada tražio u krivičnom postupku. Iz ovih razloga bi se pre moglo reći da saopštenje Advokatske kancelarije Tomanović predstavlja Zakonom o javnom informisanju zabranjeni pritisak na javno glasilo i njegovo osoblje, nego najavu realne opasnosti da će tuženi listovi zaista biti izloženi obavezi da nadoknađuju štetu u milionskim iznosima koji se u saopštenju navode.

II MONITORING IMPLEMENTACIJE POSTOJEĆIH ZAKONA

1. Zakon o javnom informisanju

1.1. Implementacija Zakona o javnom informisanju, obrađena je jednim delom i kroz odeljak o slobodi izražavanja.

1.2. Odluka Ustavnog suda od 22. jula kojom je utvrđeno da je veći deo odredbi Zakona o izmenama i dopunama Zakona o javnom informisanju usvojenog 31. avgusta prošle godine nesaglasan sa Ustavom i potvrđenim međunarodnim ugovorima, ni do kraja oktobra, više od tri meseca od svog donošenja, nije objavljena u Službenom glasniku Republike Srbije.

Članom 58. Zakona o Ustavnom sudu predviđeno je da zakon za koji Ustavni sud utvrdi da nije u saglasnosti s Ustavom i potvrđenim međunarodnim ugovorom, prestaje da važi tek danom objavljivanja takve odluke Ustavnog suda u Službenom glasniku. Neobjavlivanjem odluke, više od tri meseca od njenog donošenja, produžava se važnost zakona koji je već proglašen neustavnim i izaziva ozbiljna i neopravdana pravna nesigurnost.

2. Zakon o radiodifuziji

2.1. Nezavisno udruženje novinara Srbije, osudilo je gostovanje Miloša Radisavljevića Kimija u emisiji „Žarište - ko je kriv?“, emitovanoj na televiziji Prva 13. oktobra, koja je za temu imala nereda na ulicama Beograda do kojih je došlo nekoliko dana ranije. NUNS u saopštenju iznosi mišljenje da je novinar Zoran Baranac, voditelj emisije, grubo prekršio etički kodeks „time što Radisavljevića nije predstavio kao osuđenika, niti je na adekvatan, profesionalan način reagovao povodom skandaloznih interpretacija sagovornika“. Radisavljević je inače, prvostepenom presudom osuđen na 16 meseci zatvora zbog ugrožavanja sigurnosti novinarku Brankice Stanković.

Ovaj slučaj navodimo u odeljku izveštaja koji se tiče implementacije Zakona o radiodifuziji, budući da po mišljenju autora ovog izveštaja ima i implikacije koje idu dalje od prostog nepoštovanja novinarskog etičkog kodeksa. Naime, članom 68. Zakona o radiodifuziji propisane su određene opšte obaveze emitera u odnosu na programske sadržaje, a jedna od njih je i obaveza da obezbede slobodno, potpuno i blagovremeno informisanje građana. Naime, okolnost da vođa navijača fudbalskog kluba Partizan, Miloš Radisavljević Kimi, bude pozvan u debatnu emisiju kao relevantan sagovornik na temu nasilja na beogradskim ulicama i na fudbalskom stadionu u Đenovi u Italiji, gde su srpski fudbalski huligani doveli do prekida utakmice između reprezentacija Italije i Srbije, i to u društvu poslanika u Narodnoj skupštini, bivših rukovodilaca bezbednosnih službi i novinara, mogla bi biti okolnost koja se tiče novinarske etike. Međutim, činjenica da voditelj emisije nijednog trenutka ne obaveštava gledaoce da je lice koje učestvuje u

programu pre samo dva meseca nepravosnažno osuđeno na godinu i četiri meseca zatvora zbog ugrožavanja sigurnosti novinarka RTV B92 Brankice Stanković, po mišljenju autora ovog izveštaja, predstavlja najgrublje kršenje obaveze emitera da obezbede potpuno informisanje građana. Na kraju, gledaoci su ipak obavešteni o Radisavljevićevoj osudi, ali od njega samog i na način koji bi mogao da predstavlja i nedozvoljeno javno komentarisanje sudskih postupaka zabranjeno Krivičnim zakonikom. Naime član 336a Krivičnog zakonika predviđa da je davanje javnih izjava u sredstvima javnog informisanja u nameri da povredi pretpostavku nevinosti ili nezavisnost suda, za vreme trajanja postupka pred sudom, a pre donošenja pravosnažne sudske odluke, kažnjivo zatvorom u trajanju do šest meseci i novčanom kaznom. U analizama medija u poslednje vreme davala se velika pažnja činjenici da mediji krše pretpostavku nevinosti. U ovom konkretnom slučaju otišlo se u potpuno drugu, takođe neprihvatljivu krajnost.

3. Krivični zakonik i Zakon o maloletnim učiniocima krivičnih dela i krivičnopravnoj zaštiti maloletnih lica

3.1. Dnevni list „Kurir“ objavio je, u broju od 25. oktobra da je „došao u posed“ dokumenata koji potvrđuju da sin Slađanke Milošević, sekretarke Sindikata pravosuđa Srbije, koji je u vreme objavljivanja teksta bio u štrajku i odbio ponudu Ministarstva pravde za njegov prekid, ima „kriminalnu prošlost“. U tekstu se konkretno navode kažnjiva dela koja je on kao maloletnik počinio 2004. i 2006, kao i vaspitna mera koja mu je izrečena 2006. godine. Udruženje novinara Srbije (UNS) izrazilo je bojazan da je „Kurir“ zloupotrebljen u političke svrhe kako bi se kompromitovao vođa sindikalnog štrajka i zahtevalo da Ministarstvo pravde razjasni okolnosti pod kojim je došlo do povrede tajnosti postupka i zloupotrebe ličnih podataka u svrhu za koju nisu namenjeni.

Članom 55. Zakona o maloletnim učiniocima krivičnih dela i krivičnopravnoj zaštiti maloletnih lica, propisano je da se bez dozvole suda ne sme objaviti tok krivičnog postupka prema maloletniku, ni odluka donesena u tom postupku. Izuzetno, objaviti se može samo onaj deo postupka, odnosno samo onaj deo odluke za koji postoji odobrenje, ali u tom slučaju ne smeju se navesti ime maloletnika i drugi podaci na osnovu kojih bi se moglo zaključiti o kom je maloletniku reč. U konkretnom slučaju „Kurir“ je objavio odluku donesenu u postupku vođenom protiv maloletnika, detalje iz tog postupka, te puno ime lica protiv koga je, kao maloletnika, postupak vođen, te i puno ime i funkciju u Sindikatu pravosuđa Srbije njegove majke, kao podatke na osnovu kojih se moglo sa sigurnošću zaključiti o kom je reč. Krivičnim zakonikom propisano je da se podaci iz kaznene evidencije mogu dati samo sudu, javnom tužiocu i policiji u

vezi sa krivičnim postupkom koji se vodi protiv lica koje je ranije bilo osuđeno, organu za izvršenje krivičnih sankcija i organu koji učestvuje u postupku davanja amnestije, pomilovanja, rehabilitacije ili odlučivanja o prestanku pravnih posledica osude, kao i organima starateljstva, kad je to potrebno za vršenje poslova iz njihove nadležnosti, a drugim državnim organima koji su nadležni za otkrivanje i sprečavanje izvršenja krivičnih dela, samo kada je to posebnim zakonom propisano. Krivični zakonik propisuje i krivično delo povrede tajnosti postupka. Konkretno članom 337. stav 2. Krivičnog zakonika propisano je da će se onaj ko bez odluke suda objavi tok krivičnog postupka u kojem je isključena javnost ili odluku koja je u krivičnom postupku prema maloletniku donesena ili objavi ime maloletnika prema kojem je postupak vođen ili podatke iz kojih se može saznati o kom se maloletniku radi, kazniti zatvorom do dve godine.

Navedeni slučaj donekle podseća na pisanje dnevnog lista „Glas javnosti“ koji je početkom marta 2004. godine objavio da je tadašnji ministar unutrašnjih poslova, Dragan Jočić, 1981. godine bio osuđen u beogradskom Trećem opštinskom sudu na uslovnu kaznu od šest meseci zatvora, zbog obijanja kioska i krađe robe. „Glas javnosti“ je tada preneo i da je kazna Jočiću bila opozvana i izbrisana još u decembru 1985. godine, budući da u međuvremenu nije počinio nijedno drugo krivično delo. Međutim, u slučaju Dragana Jočića, kao nosioca državne funkcije, njegova prava na zaštitu privatnosti bila su ograničena, u meri u kojoj je informacija bila važna za javnost s obzirom na činjenicu da on vrši funkciju ministra unutrašnjih poslova. U tom konkretnom slučaju moglo se postaviti samo pitanje odgovornosti lica u sudu koji je vodio kaznenu evidenciju i koja su podatke iz te evidencije, uključujući i podatke o presudama brisanim iz evidencije davali novinarima, dok se u slučaju teksta objavljenog u „Kuriru“ 25. oktobra, potpuno opravdano može postaviti i pitanje odgovornosti novinara i medija, budući da prava na zaštitu privatnosti lica čiju privatnost je „Kurir“ povredio, nisu bila ni na koji način ograničena.

III MONITORING PROCESA USVAJANJA NOVIH ZAKONA

U periodu na koji se ovaj izveštaj odnosi, Narodna skupština Republike Srbije nije raspravljala ni o jednom zakonu koji bi bio od posebnog značaja za medijski sektor. Prethodno je okončana serija okruglih stolova koje je organizovao OEBS u saradnji sa Ministarstvom kulture Republike Srbije i Delegacijom Evropske unije u Srbiji, uz podršku Ambasade Velike Britanije u Beogradu, a na kojima se raspravljalo o Medijskoj studiji pripremljenoj od strane evropskih eksperata i pitanjima buduće medijske regulative u Srbiji. Saznalo se da je tokom oktobra potpisan ugovor

sa konsultantskom kućom koja za potrebe ministarstva treba da napiše Nacrt strategije. Do kraja perioda na koji se ovaj izveštaj odnosi, Ministarstvo kulture Republike Srbije ovaj Nacrt nije objavilo. Od strateških odluka za koje se ministarstvo, odnosno Vlada Republike Srbije u Strategiji opredeli, zavisice i dalji zakonodavni rad na čitavom nizu novih zakona. Sudeći po pitanjima koja su izazivala najveće kontroverze na seriji okruglih stolova, pitanja koja i dalje čekaju svoje odgovore, tiču se, pre svega, državnog finansiranja medija i sudbine državnog vlasništva u medijima.

IV MONITORING RADA REGULATORNIH TELA, DRŽAVNIH ORGANA I KOLEKTIVNIH ORGANIZACIJA ZA ZAŠTITU AUTORSKOG I SRODNIH PRAVA

REGULATORNA TELA

1. REPUBLIČKA RADIODIFUZNA AGENCIJA (RRA)

1.1. U Beogradu je od 6. do 9. oktobra održan 32. sastanak Evropske platforme regulatornih tela (EPRA), čiji je domaćin bila RRA. EPRA okuplja 52 regulatorna tela u oblasti elektronskih medija iz 47 evropskih zemalja. Skup EPRA u Beogradu, jedan je od dva ovakva skupa koji se održavaju svake godine. Teme sastanka odnosile su se na digitalizaciju, oglašavanje u medijima i pravnu regulativu EU u oblasti radiodifuzije. Skup su otvorili Nebojša Bradić, ministar za kulturu i predsednik Saveta RRA, episkop jegarski Porfirije. Plenarna sednica posvećena regulisanju oglašavanja bavila se posebno najvećim izazovima koji u ovoj oblasti predstoje u budućnosti, kao što su definisanje legitimnog pozicioniranja proizvoda (product placement), očuvanje uređivačkog integriteta u odnosu na oglašivače i sponzore, kao i održavanje različitih regulatornih režima na različitim platformama za distribuciju sadržaja, pri čemu je oglašavanje na jednim striktno regulisano (klasična televizija), a na drugim blago regulisano (video na zahtev) ili uglavnom neregulisano (Internet). Druga plenarna sednica bavila se različitim modelima regulacije i izdavanja dozvola za digitalno zemaljsko emitovanje televizijskog programa u Evropi. Pored plenarnih sednica, radilo se i u radnim grupama posvećenim plasiranju proizvoda, integraciji Interneta u klasične televizijske prijemnike i evaluaciji sadržaja javnog radiodifuznog servisa.

1.2. Iako je Odbor za kulturu i informisanje Narodne skupštine Republike Srbije 30. septembra jednoglasno utvrdio listu Konferencije Univerziteta kao ovlašćenog predlagača za izbor člana Saveta Republičke radiodifuzne agencije, na kojoj se nalaze dr Nataša Gospić i Goran Petrović, a koju listu je trebalo dostaviti Narodnoj skupštini na izjašnjavanje, Narodna skupština o istoj još uvek nije glasala. Podsećamo, mesto u Savetu Republičke radiodifuzne agencije na koje se bira kandidat sa liste koju predlaže Konferencija Univerziteta, ostalo je upražnjeno smrću profesora Svetozara Stojanovića maja ove godine. Shodno Zakonu o radiodifuziji, Skupština je bila dužna da u roku od 30 dana od dana prijema liste kandidata, izabere novog člana Saveta. Kako je očigledno da je lista bila primljena u Skupštini pre 30. septembra, kada je o njoj raspravljao Odbor za kulturu i informisanje, to je Narodna skupština Republike Srbije i ovoga puta prekorila Zakonom o radiodifuziji propisane rokove za izbor članova Saveta RRA.

2. REPUBLIČKA AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE (RATEL)

2.1. Upravni odbor Republičke agencije za elektronske komunikacije, na sednici održanoj 15. oktobra 2010, jednoglasno je za direktora Agencije izabrao dr Milana Jankovića. Mandat direktora traje pet godina, a izboru je prethodio Javni konkurs. Dr Milan Janković bio je izvršni direktor Republičke agencije za telekomunikacije od 2006. godine. U skladu sa Zakonom o elektronskim komunikacijama, usvojenim ove godine, direktor Republičke agencije za elektronske komunikacije odgovoran je za zakonitost rada Agencije, zastupa i predstavlja Agenciju, rukovodi radom i poslovanjem Agencije, odlučuje o pravima, obavezama i odgovornostima zaposlenih u Agenciji, priprema i sprovodi odluke Upravnog odbora, stara se o obezbeđivanju javnosti rada Agencije i vrši druge poslove određene zakonom i statutom Agencije. Zakonom o elektronskim komunikacijama posebno je propisano da direktor Agencije odlučuje o pravima i obavezama operatora i korisnika elektronskih komunikacija.

2.2. Republička agencija za elektronske komunikacije pokrenula je tokom oktobra javne konsultacije o nacrtima Pravilnika o visini naknade za obavljanje delatnosti elektronskih komunikacija, Pravilnika o visini naknade za korišćenje radio-frekvencija i Pravilnika o obrascima zahteva za izdavanje pojedinačne dozvole za korišćenje radio-frekvencija. Navedeni pravilnici od značaja su za radio i TV stanice, posebno u periodu pre očekivane digitalizacije. Razlika u odnosu na trenutno važeće pravilnike, posebno u odnosu na Pravilnik o visini naknade za korišćenje radio-frekvencija, vidi se u tome što stepen razvijenosti opštine obuhvaćene zonom opsluživanja radio mreže, više nije jedan od kriterijuma za utvrđivanje visine naknade. Ovo je posledica usklađivanja sa odredbom člana 31. Zakona o elektronskim komunikacijama, koji

visinu naknade za korišćenje radio-frekvencija vezuje isključivo za vrstu usluge koja se pruža korišćenjem dodeljenih radio-frekvencija, odnosno namene za koju se dodeljene radio-frekvencije koriste i, kada je to primenljivo, broja stanovnika u zoni opsluživanja, odnosno servisnoj zoni, prema zvaničnim podacima organa nadležnog za poslove statistike. Na praktičnom planu, ako Pravilnik bude usvojen u predloženom tekstu, naknada koju radiodifuzni mediji plaćaju za korišćenje frekvencija, u razvijenim područjima ostaće ista kao do sada, dok će u nerazvijenim biti viša.

DRŽAVNI ORGANI

3. NARODNA SKUPŠTINA REPUBLIKE SRBIJE

Tokom oktobra održane su četiri sednice drugog redovnog zasedanja Narodne skupštine Republike Srbije u 2010. godini, ali ni na jednoj od njih nije raspravljano o zakonima od posebnog interesa za medijski sektor. Tokom oktobra održana je i dvadeset sedma sednica Odbora za kulturu i informisanje Narodne skupštine Republike Srbije. Na ovoj sednici, međutim, raspravljan je predlog jednog od zakona iz oblasti kulture i Odbor se nije bavio pitanjima iz oblasti informisanja.

4. MINISTARSTVO KULTURE

4.1. Ministar kulture, Nebojša Bradić, izjavio je 7. oktobra u intervjuu za Međunarodni radio Srbija da je Nacrt medijske strategije u izradi i da će početkom novembra biti predstavljen javnosti, nakon čega će uslediti javna rasprava i usvajanje do kraja godine. „Mi danas ne počinjemo da pišemo nove zakone, ili da određujemo ko i kakvi mediji će postojati u Srbiji, već da praktično definišemo osnovne pravce razvoja medijske scene i da stvorimo uslove za slobodan i nesmetan razvoj medija. Mislim da je to suština naših nastojanja i da ćemo u narednom periodu definisati javni interes kao jedan od osnovnih postulata koji treba da slede i mediji i država i društvo. Sa druge strane, određićemo obaveze, mesto i ulogu države u zaštiti javnog interesa, kao i u regulisanju medijske scene, i štitićemo slobodu medija, novinara i novinarsku profesiju“, izjavio je Bradić u odgovoru na pitanje koje se ticalo novina koje će na medijsku scenu doneti Medijska strategija. Ministar je takođe najavio da će se ministarstvo, nakon izrade Strategije okrenuti prilagođavanju medijske regulative na osnovama tog dokumenta.

Nacrt medijske strategije za koji je ministar Bradić najavio da će početkom novembra biti predstavljen javnosti, do zaključenja ovog izveštaja nije objavljen.

KOLEKTIVNE ORGANIZACIJE

5. OFPS, kolektivna organizacija za zaštitu srodnih prava proizvođača fonograma

5.1. Dana 23.09.2010. godine u Jarmenovcima, održano je prvo Savetovanje zaposlenih i zastupnika OFPS-a. Poziv za prisustvo Savetovanju bio je upućen svim pravnim zastupnicima (advokatima) Organizacije, svim zastupnicima na terenu (kontrolorima), predstavnicima svakog Sektora/Službe Organizacije kao i predstavnicima Zavoda za intelektualnu svojinu. Na Savetovanju je formirana Komisija za pripremu Savetovanja zaposlenih i zastupnika OFPS-a, koju čine po jedan predstavnik Sektora za pravne poslove, Samostalne službe za kontrolu i evidentiranje, zastupnika na terenu i pravnih zastupnika OFPS-a. Cilj formiranja četvoročlane Komisije je postizanje višeg nivoa međusobne saradnje zastupnika (pravnih i na terenu) i zaposlenih u Organizaciji, radi lakšeg sagledavanja, a time i efikasnijeg rešavanja problematike Organizacije.

Komunikacija i ustanovljavanje određene jednoobrazne prakse u postupanju zastupnika organizacije, od značaja je i za medije kao korisnike, a posebno imajući u vidu da je OFPS u prethodnom periodu pokrenuo veliki broj sudskih postupaka protiv njih, zbog navodnih povreda odredaba Zakona o autorskom i srodnim pravima. Sa iznetog bi bilo više nego korisno da se u konsultacione procese uključe i korisnici, a kako bi se izbegli nesporednosti kojih je u praksi isuviše i koji u krajnjoj liniji za svoju posledicu imaju i veliki broj skupih i neopravdanih sudskih postupaka.

5.2. Shodno informacijama do kojih su došli autori ovog izveštaja, a koja nije potvrđena na Internet sajtovima organizacija za kolektivnu zaštitu srodnih prava, niti na Internet sajtu Zavoda za intelektualnu svojinu, Zavod je izneo određene primedbe na Ugovor o poslovnoj saradnji između Organizacije PI i OFPS-a, potpisan dana 21.06.2010. godine, a o kome smo pisali u svojim ranijim izveštajima. Naime, shodno Zakonu o autorskom i srodnim pravima naknada proizvođačima izdatih fonograma za emitovanje i reemitovanje fonograma, javno saopštavanje

fonograma i javno saopštavanje fonograma koji se emituje i interpretatorska naknada za emitovanje i reemitovanje interpretacije sa snimka izdatog na nosaču zvuka, javno saopštavanje interpretacije koja se emituje sa snimka izdatog na nosaču zvuka i javno saopštavanje interpretacije sa snimka izdatog na nosaču zvuka, naplaćuju se od korisnika u vidu jedinstvene naknade. Naplatu jedinstvene naknade vrši jedna organizacija, određena ugovorom zaključenim između organizacije interpretatora i organizacije proizvođača fonograma. Navedenim ugovorom organizacije su dužne da odrede i visinu troškova naplate jedinstvene naknade i učestalost predaje dela jedinstvene naknade drugoj organizaciji. Po informacijama do kojih su došli autori ovog izveštaja, Zavod je izneo primedbe da Ugovor zaključen između Organizacije PI i OFPS-a nije u svemu usaglašen sa Zakonom o autorskom i srodnim pravima.

6. PI - Organizacija za kolektivno ostvarivanje prava interpretatora

6.1. PI - Organizacija za kolektivno ostvarivanje prava interpretatora održala je vanrednu sednicu Skupštine Organizacije 23.10.2010. godine. Dnevnim redom sednice Skupštine bilo je predviđeno da se na istoj donese odluka o usvajanju izmena i dopuna Statuta Organizacije, kao i odluka o usvajanju izmena i dopuna Pravilnika o zaštiti prava interpretatora i raspodeli interpretatorskih naknada. Zapisnik ili izveštaj sa ove sednice Skupštine nije dostupan javnosti, ali su, na njoj usvojene izmene i dopune Statuta u vidu prečišćenog teksta ovog akta, postavljene na Internet prezentaciji Organizacije.

7. SOKOJ, kolektivna organizacija za zaštitu autorskih prava autora muzičkih dela

7.1. Zavod za intelektualnu svojinu utvrdio je krajem septembra, postupajući po službenoj dužnosti, a u okviru svoje Zakonom o autorskom i srodnim pravima utvrđene nadležnosti da vrši nadzor nad radom kolektivne organizacije i kontroliše da li ona obavlja svoje poslove u skladu sa izdatom dozvolom i u skladu sa zakonom, određene nepravilnosti u radu SOKOJ-a, te naložio sprovođenje mera za njihovo otklanjanje. Rokovi za sprovođenje ovih mera istekli su tokom oktobra, ali je ostalo nepoznato da li je, i na koji način, SOKOJ po njima postupio. Utvrđene nepravilnosti i naložene mere tiču se prevashodno izvršene raspodele autorskih naknada za 2008. godinu. Činjenica da Zavod za intelektualnu svojinu u vršenju nadzora nad radom kolektivnih organizacija sve veću pažnju poklanja pitanju raspodele, imaće svoje reperkusije i na medije kao korisnike, budući da aktualizuje pitanje obaveštavanja organizacija, od strane medija kao korisnika muzičkih autorskih dela, fonograma i interpretacija, o nazivu predmeta zaštite,

učestalosti i obimu iskorišćavanja, kao i o drugim okolnostima koje su relevantne za obračun naknade koja se prema tarifi plaća, ali i za pitanje raspodele prikupljenih sredstava. Ovo tim pre što je nedostavljanje, ili nedostavljanje u propisanom roku, podataka o nazivu predmeta zaštite, učestalosti i obimu iskorišćavanja, kao i o drugim okolnostima koje su relevantne za obračun naknade, shodno odredbama Zakona o autorskom i srodnim pravima, i privredni prestup za koji su zaprećene kazne u rasponu od 100.000 do 3.000.000 dinara za pravno lice, u našem slučaju za medij kao korisnika, odnosno u rasponu od 50.000 do 200.000 dinara za odgovorno lice u mediju, što bi, zavisno od okolnosti konkretnog slučaja mogao biti direktor ili urednik odgovoran za sastavljanje programskih košuljica sa podacima o emitovanim muzičkim autorskim delima, fonogramima, odnosno interpretacijama.

V PROCES DIGITALIZACIJE

Iako je Strategijom za prelazak sa analognog na digitalno emitovanje radio i televizijskog programa u Republici Srbiji kao datum potpunog prelaska na digitalno zemaljsko emitovanje televizijskog programa u Republici Srbiji utvrđen 4. april 2012. godine, što znači da je do prelaska ostalo manje od godinu ipo dana, većina obaveza predviđenih Akcionim planom uz Strategiju, i dalje nisu ispunjene u predviđenim rokovima. Podsetimo, definisanje prava i obaveza komercijalnih emitera u procesu prelaska na digitalno emitovanje uz poštovanje prava koja imaju u skladu sa dozvolama koje važe duže od roka predviđenog za isključivanje analognog signala, odnosno usvajanje Pravilnika o prelasku sa analognog na digitalno emitovanje radio i televizijskog programa i pristupu multipleksu u zemaljskoj digitalnoj radiodifuziji, bilo je predviđeno za II kvartal 2010. godine, a da u međuvremenu, iako je rok istekao, javnosti nije predstavljen ni njegov nacrt. Za IV kvartal 2010. godine bilo je planirano i izdavanje rešenja o izmenama i dopunama postojećih, analognih dozvola, za šta se, takođe, ne može ni pretpostaviti kada će doći na red. Tokom leta iz Ministarstva za telekomunikacije i informaciono društvo saopštavano je da Elektrotehnički fakultet u Beogradu radi na idejnom projektu distribucione mreže, koji bi trebalo da bude završen sredinom avgusta, što je već predstavljalo kašnjenje u odnosu na Akcioni plan, po kome je to trebalo da bude urađeno u I kvartalu 2010. Projekat, sudeći po javno dostupnim informacijama nije završen ni do kraja oktobra. Iz Ministarstva za telekomunikacije i informaciono društvo, takođe tokom leta, saopšteno je da je počela je izrada Medija plana za proces promocije digitalizacije televizije. I za ovaj plan se očekivalo da bude gotov u septembru, a da javnost o istom nije obavestena ni do kraja oktobra. Ovo su samo neke od aktivnosti sa kojima se ozbiljno kasni. Ono što izaziva posebnu zabrinutost medija, jeste

činjenica da i dalje nisu definisane obaveze, komercijalnih emitera u procesu digitalizacije, što vlasnike medija dovodi u krajnje nezavidnu situaciju u kojoj je bilo kakvo, makar srednjoročno planiranje obaveza, apsolutno onemogućeno.

VI PROCES PRIVATIZACIJE

Po informacijama Agencije za privatizaciju, aukcija zakazana za 29. oktobar 2010. godine, na kojoj je kupca trebalo da dobije Javno preduzeće za informisanje Radio Televizija Indija, oglašena je za neuspelu. Početna cena na aukciji bila je određena u visini od 3.361.000, dinara. Agencija je najavila novu aukciju za 10. decembar 2010. godine, na kojoj će početna cena za privatizaciju Radio Televizije Indija iznositi 2.263.000,00. Podsetimo, Radio Televizija Indija bila je jedno od 8 javnih preduzeća navedenih u zaključku Izvršnog veća AP Vojvodina, dostavljenog u septembru 2007. godine Ministarstvu za državnu upravu i lokalnu samoupravu. Navedenim zaključkom Izvršno veće AP Vojvodina zahtevalo je od Vlade Republike Srbije da obustavi postupak privatizacije u opštinskim medijima u Srbobranu, Novom Bečeju, Beloj Crkvi, Indiji, Pančevu, Kikindi, Subotici i Staroj Pazovi, koji emituju program na jezicima nacionalnih manjina. Vlada Republike Srbije je na sednici održanoj 27. decembra 2007. godine, polazeći od ove inicijative, i donela zaključak da se prekida postupak privatizacije radio i televizijskih stanica i drugih elektronskih medija koji emituju program na jezicima nacionalnih manjina. Dva dana kasnije Narodna skupština Republike Srbije usvojila je Zakon o lokalnoj samoupravi, kojim je opštinama omogućeno da osnivaju televizijske i radio-stanice radi izveštavanja na jeziku nacionalnih manjina koji je u opštini u službenoj upotrebi, kao i radi izveštavanja na jeziku nacionalnih manjina koji nije u službenoj upotrebi, kada takvo izveštavanje predstavlja dostignuti nivo manjinskih prava. I zaključak Vlade Republike Srbije i nakon njega usvojeni Zakon o lokalnoj samoupravi, kao i istog dana usvojeni Zakon o glavnom gradu, praktično su doveli do obustavljanja svih medijskih privatizacija u periodu dužem od godinu dana.

VII ZAKLJUČAK

Oktobar je obeležen drastičnim slučajevima fizičkih napada na novinare, od kojih su jedan, da stvar bude još gora, izvršili pripadnici policije tokom nereda koje su izazvali protivnici održavanja „Parade ponosa“ 10. oktobra u Beogradu, ali i novim pretnjama koje su dovele do

toga da se u Srbiji povećava broj novinara koji su usled ugroženosti morali biti stavljeni pod neposrednu policijsku zaštitu. Pri navedenom, i dalje nema informacija da je, protiv pripadnika policije koji su učestvovali u prebijanju novinara „Danasa“, Aleksandra Roknića, pokrenut makar i disciplinski postupak, kao što nema ni informacija da je bilo kakav postupak pokrenut i protiv napadača na Olivera Nikolića, novinara „Kurira“ i ekipu ovog lista, izvršenog u selu Mihajlovac kraj Smedereva. Dodeljivanje policijske zaštite dopisnici B92 iz Zaječara, Sonji Kamenković, zbog pretnji suspendovanog policajca iz Majdanpeka, može biti znak da organi unutrašnjih poslova ozbiljno shvataju slučajeve pretnji upućene novinarima. S druge strane, činjenica da kolege Sonje Kamenković, kao što je npr. Vladimir Mitrić, dopisnik „Večernjih novosti“ iz Loznice, pod policijskom zaštitom živi duže od tri godine, a da za to vreme nadležnici napada na njega nikada nisu otkriveni, kao i da je Brankica Stanković pod policijskom zaštitom već duže od 10 meseci, a da se lica nepravosnažno osuđena za ugrožavanje njene sigurnosti pojavljuju, rame uz rame sa narodnim poslanicima, kao relevantni sagovornici u emisijama na nacionalnim TV stanicama, kao i okolnost da policijska zaštita, novinare nesumnjivo ograničava u njihovom poslu, teško da može biti uteha bilo kome. Oktobar je, takođe, obeležen i drastičnim slučajem zloupotrebe slobode izražavanja, kroz nezapamćenu povredu privatnosti i nezakonito objavljivanje podataka o krivičnom postupku vođenom protiv maloletnika, sve u funkciji gušenja štrajka Sindikata pravosuđa Srbije. Činjenica da je neko u pravosuđu spreman da podatke koji se ne smeju objavljivati dostavlja medijima, kako bi kompromitovao sindikalnog funkcionera i članove njegove porodice, te činjenica da je neko u medijima spreman da takve podatke objavi, kršeći sve etičke i profesionalne kodekse, ali i Krivični zakonik koji za takvo postupanje predviđa kaznu do dve godine zatvora, svedoči o tome na kojim granama su u Srbiji i javno informisanje, ali i pravosuđe u koje novinari često upiru pogled tražeći pravdu. Oktobar je prošao i u očekivanju Nacrta medijske strategije koji je Nebojša Bradić, ministar kulture, najavio za početak novembra, te u nadi da će on ukazati na moguće pravce razvoja i srpske medijske scene i mehanizama njene zaštite od ovakvih i sličnih ekscesa. Da li će tako i biti, ostaje da se vidi.